

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Fryderyka Chopina w Opolu

PIERWSZY ETAP EDUKACYJNY

CYKL 4-LETNI

FORTEPIAN DODATKOWY

zajęcia edukacyjne

WYMAGANIA EDUKACYJNE

Pierwszy rok nauczania – klasa III c4

Cele nauczania pierwszego roku nauki:

- zdobycie podstawowej wiedzy z zakresu budowy fortepianu i sposobu prawidłowego wydobywania dźwięku (struny, klawisze, mechanizm młoteczkowy, tłumiki, pedały)
- prawidłowa postawa przy instrumencie i właściwe wykorzystanie aparatu wykonawczego (ułożenie prawej i lewej ręki na klawiaturze, świadomość roli i działania palców)
- wprowadzenie podstaw techniki pianistycznej (np. artykulacja: portato, legato staccato; technika gry biegników, pasaży, dwudźwięków, akordów)
- umiejętność czytania nut w kluczu wiolinowym i basowym,
- równoczesne czytanie zapisu nutowego z dwóch pięciolinii
- nauka czytania nut a'vista (łatwe utwory w wolnym tempie z uwzględnieniem precyzji rytmicznej)
- rozwój wrażliwości brzmieniowej, wrażliwość na barwę dźwięku
- umiejętność synchronizacji pracy rąk
- podstawy pedalizacji (użycie prawego pedału: prosty-taktowy, synkopowany)
- różnicowanie dynamiczne linii melodycznej i akompaniamentu
- realizowanie faktury polifonicznej
- poprawne wykonywanie utworów z uwzględnieniem ich faktury, frazowania, artykulacji, tempa, dynamiki, stylistyki
- umiejętność muzykowania zespołowego (utwory na cztery ręce, realizowanie partii akompaniamentu)
- umiejętność koncentrowania się i pokonywania tremy podczas wykonywania utworu, posługiwanie się różnymi formami zapamiętywania
- wykonanie utworu na estradzie (podstawowe elementy prawidłowego obejścia estradowego)
- umiejętność samodzielnego ćwiczenia ucznia według wskazówek pedagoga
- wprowadzenie elementów improwizacji
- rozbudzenie kreatywności muzycznej
- umiejętność samooceny ucznia jego własnych wykonań utworu

Wymagania edukacyjne:

I semestr

10 dowolnie wybranych utworów z różnych działów

II semestr

1 etiuda, 1 część sonatiny, 1 utwór polifonizujący, 2 utwory dowolne

Gamy i pasaże

Granie gam krzyżykowych i bemolowych, majorowych i minorowych (harmonicznych i melodycznych) do czterech znaków każdą ręką oddzielnie i razem w ruchu równoległym przez dwie oktawy, artykulacją portato i legato. Wykonywanie gamy chromatycznej od każdego dźwięku przez dwie oktawy każdą ręką oddzielnie artykulacją portato i legato. Granie trójdźwięków tonicznych majorowych i minorowych każdą ręką oddzielnie przez dwie oktawy.

Dla uczniów zdolniejszych i zaangażowanych program II roku może być realizowany już w kl I wg uznania nauczyciela.

Drugi rok nauczania - klasa IV c4

Cele nauczania drugiego roku nauki:

- dalsze rozwijanie techniki pianistycznej
- doskonalenie czytania nut w kluczu basowym i gry a'vista
- rozwijanie muzykalności oraz wiedzy o stylach i formach muzycznych
- rozwój wrażliwości brzmieniowej, wrażliwość na barwę dźwięku
- uwrażliwienie ucznia na ekspresję twórczą, wrażliwość estetyczną oraz podstawy zachowania estradowego
- rozbudzenie zamiłowania do muzykowania zespołowego
- dalsze rozbudzanie kreatywności muzycznej

Wymagania edukacyjne:

I semestr

1 etiuda, 1 utwór polifoniczny, 1 część sonatiny, 1 utwór dowolny, 1 utwór na 4 ręce

II semestr

1 etiuda, 1 utwór polifoniczny, 1 część sonatiny, 2 utwory dowolne, 1 utwór na 4 ręce

Gamy i pasaże

Granie gam krzyżkowych i bemolowych, majorowych i minorowych (harmonicznych i melodycznych) do czterech znaków każdą ręką oddzielnie i razem w ruchu równoległym przez dwie oktawy artykulacją legato. Wykonywanie gamy chromatycznej od każdego dźwięku przez dwie oktawy każdą ręką oddzielnie i razem w ruchu równoległym. Granie trójdźwięków tonicznych majorowych i minorowych z przewrotami każdą ręką oddzielnie i razem przez dwie oktawy. Kadencja.

Program przesłuchania końcowego:

Wykonanie 2 utworów z dowolnych działów z pamięci.

OPIS OSIĄGNIĘĆ UCZNIĄ NA ZAKOŃCZENIE ETAPU EDUKACYJNEGO

- opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu historii i budowy instrumentu, właściwe posługiwanie się aparatem gry, prezentowanie odpowiedniej postawy i ułożenia rąk
- umiejętność równoczesnego czytania z dwóch pięciolinii w kluczu wiolinowym i basowym
- umiejętność samodzielnego opracowania łatwego utworu z uwzględnieniem właściwego frazowania, artykulacji, tempa (andante-moderato-allegretto), dynamiki i stylistyki utworu,
- umiejętność rozplanowania crescendo i diminuendo,
- umiejętność wykonywania akordów i ozdobników,
- umiejętność wykończenia frazy muzycznej,
- umiejętność wykonywania gam i trójdźwięków
- sprawność w zakresie stosowania podstawowych technik gry na fortepianie
- podstawowe umiejętności techniczne i interpretacyjne w grze na instrumencie
- umiejętność gry a'vista łatwych utworów
- umiejętność prawidłowego zastosowania swojej wiedzy i umiejętności muzycznych podczas gry zespołowej (na 4 ręce)
- umiejętność korygowania własnych błędów podczas samodzielnego ćwiczenia
- umiejętność stosowania różnych sposobów opanowania pamięciowego utworów

Kryteria oceniania

Ocenę **celujący (25 pkt)** otrzymuje uczeń, który:

- posiada umiejętności oraz ilość przerobionego repertuaru znacznie wykraczające poza wymagania edukacyjne danej klasy
- wzorowo realizuje zadania techniczno – wykonawcze prezentowanych utworów
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje uzdolnienia
- jego gra posiada wysokie walory artystyczne rzadko osiągane w szkole

Ocenę **bardzo dobry (21 – 24 pkt)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności zawartych w wymaganiach edukacyjnych danej klasy
- bezbłędnie realizuje zadania techniczno – wykonawcze wykonywanych utworów
- samodzielnie rozwiązuje problemy wykonawcze w nowych utworach
- jego gra jest muzycznie interesująca

Ocenę **dobry (16 – 20 pkt)** otrzymuje uczeń, który:

- opanował poprawnie wiedzę i umiejętności określone wymaganiami edukacyjnymi danej klasy
- rozumie relacje pomiędzy teoretyczną i praktyczną wiedzą wykonawczą- gra poprawnie technicznie
- rozumie treść wykonywanych utworów

Ocenę **dostateczny (13 – 15 pkt)** otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje wyraźne braki techniczno – wykonawcze i stylistyczne w wykonywanych utworach
- przejawia niewielkie zdolności muzyczne lub brak pracy
- wykazuje słabe zainteresowanie przedmiotem
- rokuje niewielką nadzieję na dalsze kształcenie muzyczne

Ocenę **dopuszczający (11 – 12 pkt)** otrzymuje uczeń, który:

- w niewystarczającym zakresie zrealizował wymagania edukacyjne lub realizował program klasy niższej
- realizuje wybrane zadania techniczno – wykonawcze w zakresie, który uniemożliwia poprawne wykonanie utworów
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu lub brak zdolności
- nie rokuje nadziei na dalsze kształcenie

Ocenę **niedostateczny (0 – 10 pkt)** otrzymuje uczeń, który:

- nie zrealizował wymagań edukacyjnych danej klasy
- posiada tak duże braki w zakresie wiedzy i umiejętności, iż dalsze kształcenie nie jest możliwe